

B1.44 Duurzaamheid en milieu

- Praten over milieuwetgeving
- Praat over de dagelijkse omgeving en gezondheid

De overstroming	<i>(powódź)</i>	Zich onthouden van	<i>(powstrzymać się od)</i>
De vervuiling	<i>(zanieczyszczenie)</i>	Zich lenen tot	<i>(nadać się do)</i>
Het duurzame beleid	<i>(polityka zrównoważonego rozwoju)</i>	Waken voor	<i>(uważać na)</i>
De recycling	<i>(recykling)</i>	Strekken tot	<i>(rozciągać się do)</i>
Het vergunningstelsel	<i>(system zezwoleń)</i>	Ontstaan uit	<i>(powstać z)</i>
Ingaan tegen	<i>(sprzeciwiać się)</i>	Strijden tegen	<i>(walczyć przeciwko)</i>
Afstappen van	<i>(zrezygnować z)</i>	Aanzetten tot	<i>(skłaniać do)</i>
Bijdragen aan	<i>(przyczyniać się do)</i>	Opwekken tot	<i>(pobudzać do)</i>
Zich inzetten voor	<i>(angażować się dla)</i>		

1. Zeskanuj kod QR, aby obejrzeć video, lub przeczytaj tekst. (QR: Audio)

Duurzaam leven gaat niet alleen over minder kopen, maar ook over **sociale ongelijkheid**. Soms lijken nieuwe producten groen, maar ze kunnen elders schade veroorzaken, zoals bij de **batterij** van elektrische auto's. In steden is er vaak weinig **biodiversiteit**, terwijl die nodig is voor een gezond **ecosysteem**. Een onderzoeker zei *dat* we onze **grondstoffen** eerlijker moeten verdelen en de natuur moeten beschermen zonder de ongelijkheid groter te maken.

Zrównoważone życie nie polega tylko na kupowaniu mniej, ale także na nierówności społecznej. Czasem nowe produkty wydają się ekologiczne, ale gdzie indziej mogą powodować szkody, jak w przypadku baterii w samochodach elektrycznych. W miastach często jest niewiele bioróżnorodności, choć jest ona potrzebna dla zdrowego ekosystemu. Badacz powiedział że musimy sprawiedliwiej dzielić nasze surowce i chronić naturę, nie zwiększając nierówności.

1. Welk probleem kan ontstaan als mensen duurzaamheid vooral zien als het kopen van nieuwe producten?
 - a. Er kan op andere plekken een onhoudbare situatie ontstaan.
 - b. Sociale ongelijkheid verdwijnt sneller.
 - c. De voedselproductie wordt direct minder efficiënt.
 - d. Er ontstaat automatisch meer biodiversiteit in steden.
2. Waarom is biodiversiteit belangrijk voor de natuur?
 - a. Omdat het altijd leidt tot meer consumptie.
 - b. Omdat het batterijen minder vervuילend maakt.
 - c. Omdat het het aantal auto's in steden vermindert.
 - d. Omdat het ervoor zorgt dat een ecosysteem langer kan blijven bestaan.

1-a 2-d

2. Gramatyka: Mowa zależna: czas przeszły

W mowie zależnej zdanie podrzędne jest zazwyczaj w czasie przeszłym, jeśli czasownik w zdaniu nadrzędnym jest w czasie przeszłym.

1. W mowie zależnej używa się różnych spójników, takich jak dat, waarom, hoe, of.
2. W mowie zależnej zmienia się czas: czas przeszły w mowie niezależnej staje się czasem zaprzeczonym, czas teraźniejszy staje się czasem przeszłym, a zal staje się zou.

Type zin (Rodzaj zdania)	Directe rede (Mowa niezależna)	Indirecte rede (Mowa zależna)
normale zin (zwykłe zdanie)	De overstroming veroorzaakte veel schade. (Powódź spowodowała duże szkody.)	Hij zei dat de overstroming veel schade had veroorzaakt . (On powiedział, że powódź spowodowała duże szkody.)
vragende zin (zdanie pytające)	Waarom zette je je in voor het milieu? (Dlaczego angażowałeś/-aś się na rzecz środowiska?)	Hij vroeg waarom ze zich voor het milieu had ingezet . (On zapytał, dlaczego ona zaangażowała się na rzecz środowiska.)
voorwaardelijke zin (zdanie warunkowe)	Als je je inzet, kan het helpen. (Jeśli się zaangażujesz, może to pomóc.)	Ze zei dat als je je inzet, het zou kunnen helpen. (Ona powiedziała, że jeśli byś się zaangażował/-a, to mogłoby pomóc.)

1. De wethouder zei dat de vervuiling in onze wijk de afgelopen jaren _____ toegenomen. (Radny ds. wykonawczych powiedział, że zanieczyszczenie w naszej dzielnicy wzrosło w ostatnich latach.)
a. was b. had c. is d. werd
2. Mijn collega vroeg waarom de gemeente de vergunningen voor die fabriek _____ verlengd. (Mój kolega zapytał, dlaczego gmina przedłużyła pozwolenia dla tej fabryki.)
a. was b. had c. heeft gehad d. heeft

1. was 2. had

Przepisz zwroty (QR: AI+)

1. (Hij zei) "Ik lever het rapport morgen in."

(Powiedział, że odda raport następnego dnia.)

2. (De teamleider vroeg) "Waarom heb je je ziek gemeld?"

(Lider zespołu zapytał, dlaczego zgłosiłem chorobę.)

3. (Ze zei) "De storing veroorzaakte gisteren veel problemen."

(Powiedziała, że awaria dzień wcześniej spowodowała wiele problemów.)

1. Hij zei dat hij het rapport de volgende dag zou inleveren. 2. De teamleider vroeg waarom ik me ziek had gemeld. 3. Ze zei dat de storing de dag ervoor veel problemen had veroorzaakt.

Popraw błąd

1. De inspecteur vroeg dat de fabriek de uitstoot al had gemeten.

Inspektor zapytał, czy fabryka zmierzyła już emisję.

2. De beleidsadviseur zei dat de nieuwe wet morgen ingaat.

Doradca polityczny powiedział, że nowa ustawa wchodziła w życie jutro.

- 1.** *De inspecteur vroeg of de fabriek de uitstoot al had gemeten.* **2.** *De beleidsadviseur zei dat de nieuwe wet morgen inging.*

3. Ćwiczenia

1. Dopasuj każde słowo do jego definicji.

- a. de overstroming 1. De arts legde uit dat de vervuiling slecht was voor de longen.
 b. de vervuiling 2. Hij zei dat de overstroming veel schade had veroorzaakt.
 c. zich inzetten voor 3. Hij vroeg waarom zij zich voor duurzamer beleid had ingezet.

a-2 b-1 c-3

2. Komunikat gminy: zasady zrównoważonego rozwoju dotyczące remontów i odpadów (QR: Audio)

Wypełnij luki: ontstaan uit, vervuiling, in te zetten, vergunning, bij, duurzame beleid, recycling

De gemeente kondigde aan dat er vanaf volgend jaar strengere regels gelden voor verbouwen en slopen. Wie een dakkapel plaatst of een bedrijfspand renoveert, moet eerst controleren of een (1) _____ nodig is. Het nieuwe (2) _____ moet (3) _____ verminderen en (4) _____ verplicht stellen bij grote klussen. De gemeente zegt dat dit helpt om grondstoffen te besparen.

In de toelichting schreef de wethouder dat de regels niet bedoeld zijn om inwoners tegen te werken. Hij zei dat de maatregelen zijn (5) _____ zorgen over hitte, wateroverlast en gezondheid in de stad. Volgens hem droegen veel kleine besluiten samen (6) _____ aan het probleem. Daarom roept de gemeente bewoners op zich (7) _____ voor groene daken en minder afval.

Gmina ogłosiła, że od przyszłego roku będą obowiązywać surowsze zasady dotyczące remontów i rozbiórek. Kto montuje lukarnę lub remontuje budynek firmowy, musi najpierw sprawdzić, czy potrzebne jest pozwolenie. Nowa zrównoważona polityka ma ograniczyć zanieczyszczenie i wprowadzić obowiązkowy recykling przy dużych pracach. Gmina twierdzi, że pomoże to oszczędzać surowce.

W wyjaśnieniu radny napisał, że przepisy nie mają na celu utrudniania życia mieszkańcom. Powiedział, że działania wynikają z obaw o upały, podtopienia i zdrowie w mieście. Według niego wiele drobnych decyzji łącznie przyczyniło się do problemu. Dlatego gmina wzywa mieszkańców do zaangażowania się w zielone dachy i ograniczanie ilości odpadów. (1) vergunning, (2) duurzame beleid, (3) vervuiling, (4) recycling, (5) ontstaan uit, (6) bij, (7) in te zetten

1. Welke gevolgen kunnen deze regels hebben voor jouw werk of jouw woning, en waarom?

3. Posłuchaj fragmentu audio i wybierz poprawną odpowiedź. (QR: Audio)

1. Na een overstroming besloot het kantoor om meer aandacht te geven aan milieu en gezondheid.
2. De spreker heeft de aanvraag voor de nieuwe afvalcontainers nog niet ingediend.
3. Volgens de spreker kunnen collega's helpen, maar er is ook een risico op extra administratie.

Prawda Falsz

☐	☐
☐	☐
☐	☐

1-V 2-X 3-V

4. Wybierz poprawne rozwiązanie

1. De wethouder zei dat bewoners zich vorig jaar tegen de vervuiling _____.
2. In het rapport stond dat bedrijven in 2023 te weinig aan recycling _____.
3. De milieud adviseur vertelde dat de buurt vorig jaar actief tegen het zwerfafval _____.

a. zich inzetten	b. hadden ingezet	c. streden
d. hebben gestreden		

(Radny powiedział, że mieszkańcy w zeszłym roku zaangażowali się w walkę z zanieczyszczeniem i walczyli z zanieczyszczeniem.)

(W raporcie napisano, że firmy w 2023 roku wnosiły zbyt mały wkład w recykling.)

(Doradca ds. środowiska powiedział, że dzielnica w zeszłym roku aktywnie walczyła z porzuconymi śmieciami.)

a. heeft gestreden	b. streden	c. strijdde	d. streed

1. streden 2. bijdroegen 3. streed

5. Odgrywanie ról - dialogi (QR: Audio)

Klacht over luchtkwaliteit op kantoor

Sofia (projectleider): Mark, heb je even? Sinds vorige week ruikt het op de derde verdieping muf en een paar collega's hebben last van hun keel.

(Mark, masz chwilę? Od zeszłego tygodnia na trzecim piętrze czuć stęchliznę i kilku kolegów ma problemy z gardłem.)

Mark (facilitair coördinator): Ja, ik kreeg al twee meldingen. Het kan vervuiling in het ventilatiesysteem zijn; we laten de filters vandaag nog controleren.

(Tak, dostałem już dwa zgłoszenia. To może być zanieczyszczenie w systemie wentylacji; jeszcze dziś zlecimy sprawdzenie filtrów.)

Sofia (projectleider): Goed idee. Past dit ook binnen ons duurzame beleid? Ik wil niet dat we straks extra chemische middelen gebruiken.

(Dobry pomysł. Czy to mieści się także w naszej polityce zrównoważonego rozwoju? Nie chcę, żebyśmy za chwilę używali dodatkowych środków chemicznych.)

Mark (facilitair coördinator): *Snap ik. We stappen juist af van sterke schoonmaakmiddelen en zetten in op betere ventilatie en recycling van de oude filters waar dat kan.*

(Rozumiem. Właśnie odchodzimy od silnych środków czyszczących i stawiamy na lepszą wentylację oraz recykling starych filtrów tam, gdzie to możliwe.)

Sofia (projectleider): *Prima. Zeg maar wat je nodig hebt, dan kan ik het team aansporen minder te sprayen en ramen open te zetten waar het veilig kan.*

(Świetnie. Powiedz tylko, czego potrzebujesz, a ja mogę zachęcić zespół, żeby mniej przyskał sprayami i otwierał okna tam, gdzie jest to bezpieczne.)

1. Wat is het probleem dat Sofia ervaart op kantoor en welke oorzaak noemt Mark?
-

6. Mówienie (QR: AI+)

Ik heb gehoord dat..., maar ik weet niet of dat klopt. / Ze zeiden dat... moest(en) ... / Volgens mij draagt ... bij aan ...

1. Welke milieuregels merk je in jouw gemeente of op je werk en worden die volgens jou goed nageleefd?
-
2. Kun je een voorbeeld noemen van vervuiling of een overstroming in jouw omgeving en wat de gemeente toen zei dat mensen moesten doen?
-

7. Pisanie: E-mail (QR: A1+)

Onderwerp: Afval en fietsenstalling

Beste bewoners,

De gemeente heeft na controles gemeld dat er te veel restafval in onze containers zit. Daarom gaat de VvE vanaf 1 juli strenger letten op **recycling** en op het weggooien van grofvuil. Er komt ook een kleine verbouwing in de fietsenstalling: oude rekken worden vervangen door een afgesloten plek voor PMD en papier. Dit is bedoeld om **vervuiling** en ongedierte tegen te gaan.

Wilt u mij laten weten of u vragen heeft, en of u wilt meedoen aan een korte bewonersgroep die tips verzamelt?

Met vriendelijke groet,

Sanne de Vries

VvE-beheerder

Napisz odpowiednią odpowiedź: *Ik begreep uit uw mail dat... Heeft u aangegeven of...? / U schreef dat de regels vanaf 1 juli strenger worden; klopt het dat...? / Ik wil graag bijdragen aan de bewonersgroep, maar ik hoor eerst graag...*

Ważne czasowniki

ik
jij/je
hij/zij/ze/het
wij/we
jullie
zij/ze

Strijden tegen (*walczyć przeciwko*)

Onvoltooid verleden tijd (OVT)
streed tegen
streed tegen
streed tegen
streden tegen
streden tegen
streden tegen

Bijdragen aan (*przyczynić się do*)

Onvoltooid verleden tijd (OVT)
droeg bij aan
droeg bij aan
droeg bij aan
droegen bij aan
droegen bij aan
droegen bij aan